Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

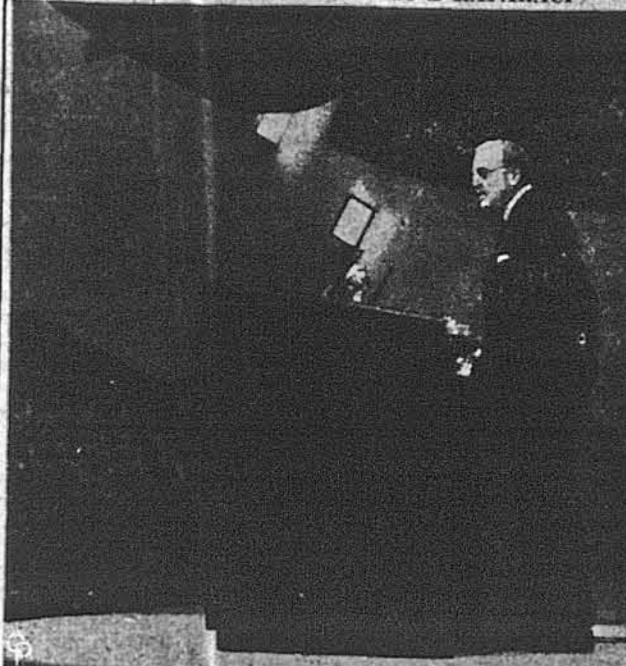
Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го БЕРЕЗНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 10, 1954. No. 46. VOL. LXII.

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС ПІДКРЕСЛЮЄ НЕБЕЗПЕКУ КОМУНІЗМУ ДЛЯ АМЕРИКИ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗДА ВИГОЛОСИВ ВЕЛИКУ ПРОМОВУ НА МІЖАМЕРИКАНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В КАРАКАСІ ПРО КОНЕЧНІСТЬ БОРОТЬБИ З КОМУНІЗМОМ. — ДОЛЛЕС БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗААТАКУВАВ ҐВАТЕМАЛЮ. — ВЕЛИКЕ ВРАЖЕННЯ СЕРЕД ПРИСУТНІХ

Каракас, Венесуеля. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес виголосив на Правничо - Політичній комісії 10-ої Міжамериканської конференції в столиці Венесуелі Каракасі 23-хвилинну промову, присвячену мотивації зголошеної офіційно американської резолюції з осудом комунізму і зобов'язанням активно поборювати його на американському континенті, як загрозу для миру. Доллес заатакував при цій нагоді вперше безпосередньо Ґватемалю, як ту маленьку південно - американську державу, яка стає комуністичною фортецею на американському континенті і зважується виступати в обороні комунізму проти найбільшої нинішньої потуги — ЗДА. Дж. Ф. Доллес нав'язав свою промову до конкретного запиту міністра закордонних справ Ґватемалі, Торіелля, який в дещо глумливому тоні просив виснити „що таке міжнародний комунізм", поки можна буде дебатувати над внеском Доллеса. Цей останній висловив жаль, що в нинішній час знаходиться ще такий міністер закордонних справ, який не знає, що таке міжнародний комунізм, і тут же пояснив, що „міжнародний комунізм — це на далеку мету запланована таємна політична організація, якою керують комуністичні лідери Совєтського Союзу". Він перелічив 15 держав, які від 1939 року втратили державну суверенність, уярмлені Совєтським Союзом, що користується для своїх цілей міжнародним комунізмом. Доллес оголосив також довгий список різних організацій, прихованих за „неправильними" фірмами, які насправді є прибудівками совєтської комуністичної партії і керовані з одного московського центру. Доллес покликався на особистий досвід у східній частині Берліну, що значить запевнення Молотова, який твердив, що не повторяться такі бунтарські вибухи, які були в Берліні з 17 червня минулого року: на сторожі совєтської влади стоять важкі совєтські змоторизовані дивізії, які здавлять всякий спротив уярмлених народів. Державний секретар підкреслив ще раз, що „коли б міжнародний комуністичний рух запанував над політичними установами будь-якої американської держави, то це була б небезпека для суверенности і політичної незалежности всіх нас, яка погрожувала б мирові в Америці і вимагала б негайної акції згідно з існуючими договорами". Доллес виразно застеріг ся, що „міжнародний комунізм — це не теорія, чи доктрина, а агресивна, суто політична сила, позаду якої стоять великі джерела і яка служить найжорстокішій великодержаві новітніх часів". Доллес зазначив, що Міжамериканська конференція не може поладнати цієї справи, але має визначити базу, на якій треба її поладнати. За відомостями закордонних кореспондентів, промова Доллеса справила глибоке враження на слухачів, які вщерть виповнили залю засідань.

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС ПРОМОВЛЯЄ В КАРАКАСІ

Державний секретар Джан Фостер Доллес, промовляючи на Міжамериканській конференції в Каракасі, виступав гостро проти комуністичних інтриг і зрадництва в американських країнах, пропонуючи окрему резолюцію для боротьби проти комуністичної загрози і закликаючи до єдности в тій боротьбі

НІКСОН ВІДПОВІДАТИМЕ СТІВЕНСОНОВІ

Вашингтон. — Голова Крайового Комітету Республіканської Партії Ліонард В. Голл звернувся з просьбою до радіо й телевізійних станцій — CBS і NBC, щоб вони визначили той самий час для відповіді бувшому кандидатові на президента Адлаєві Стівенсонові. Станції погодилися на це, і в суботу 13 березня, о год. 10.30 від республіканців промовлятиме віце-президент Ричард М. Ніксон. Сенатор Джозеф МекКарті невдоволений з цього потягнення своєї партії, бо він сам просив радіо-телевізійні станції дати йому можність безплатно відповісти Стівенсонові. МекКарті заявив, що коли станції на це не погодяться, то „почують, що скаже закон в цій справі". Голл просив про визначення того самого часу Республіканській партії, тому, що Стівенсон атакував республіканський уряд, а не особу МекКарті. Але сен. Мек Карті обстоює, що бувший кандидат на президента атакував його особисто, і тому він має право на відповідь. — З повищого виходить, що Республіканська партія не хотіла погодитися, щоб Мек Карті відповідав Стівенсонові і тому визначила віце-президента на свого представника, який вже раз був посередником між МекКарті та іншими республіканцями, і ще перед сен. МекКарті очолював слідчу комісію, що переслухувала особи, запідозрені в нельояльності до ЗДА. Стівенсон сказав у своїй промові, що — „Республіканська партія — наполовину МекКарті, а наполовину Айзенгавер". і що вона старається при допомозі обману і очорнювання виграти вибори в листопаді цього року. Гадають, що Голл тому випередив сен. МекКарті в справі відповіді Стівенсонові, що боявся, щоб МекКарті у своїй відповіді не атакував і уряду през. Айзенгавера за справу переслухування генерала Цвікера. Також Голл боявся, щоб визначення Мек Карті на того, що відповідає Стівенсонові, не стверджувало промови Стівенсона, що МекКарті дійсно грає другу ролю після президента Айзенгавера в Республіканській Партії. Сенатор МекКарті заявляє, що справа боротьби проти комунізму в ЗДА буде головним виборчим гаслом республіканців під час найближчих виборів, а президент Айзенгавер не погоджується з тим.

ВІДБУЛИСЬ ЧЕРГОВІ МІСЯЧНІ НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДКОМІТЕТУ

Филаделфія. — Дня 6 березня відбулися збори Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в домівці установи під ч. 866 Норт 7-ма вулиця, для перевірки діяльности за місяць січень. В нарадах взяли участь: Л. Мищуга, голова, М. Стахів і Олена Лотоцька, заст. голови, Павлина Різник, секретарка, М. Дубас, касир, та екз. директор В. Ґалан. По дискусії прийнято до відома надісланий з Европи звіт про допомогову діяльність ЗУАДКомітету в 1953 році в Німеччині та Австрії, а також про розподіл харчів, Care-Packages та грошових допомог. ЗУАДКомітет розділив в минулому році, між іншим, в Німеччині 14,988 фунтів товщу, 15,985 фунтів цукру, а в Австрії 2,480 фунтів товщу і 2,480 фунтів цукру. Грошових допомог видав на суму $26,277.04. Крім того переведено масовий розподіл одежі й взуття. З допомоги ЗУАДКомітету в Німеччині скористали 5,614 осіб, а в Австрії 1,290. Решта грошової допомоги за 1953 рік є в Німеччині й буде розділена негайно, як тільки ЗУАДКомітет дістане згідно з умовою, звіти з одержаних з Америки в 1953 році допомог від тих установ, що рефлектують на допомогу.

В місяці лютім прибуло через ЗУАДКомітет 48 „трицетників" з Німеччини і Бельгії. Залишається ще коло 1,500 „трицетників", що мали б приїхати до 30 червня. Хто до того часу не зможе приїхати, повинен старатись дістатись до ЗДА на новий закон. ЗУАДКомітет видрукував 30,000 своїх ашурансів і вислав їх до спонзорів, організацій та священиків, щоб при їхній допомозі уможливити прибуття до ЗДА нових скитальців. Друки коштують $987. Виєднано деякі упрощення в справі запотребувань на працю, про що буде окреме повідомлення. Пороблено заходи, щоб дістати ашуранси від американців, що потребують робітників на фарми. Очевидно, що не було б потреби того роду ашурансів, коли б українська спільнота в Америці сама про це подбала. Це не повинно бути навіть великим трудом, бо досі ЗУАДКомітет має 3,585 аплікантів, які зголосились з Німеччини, Австрії, Бельгії та Франції, що хочуть користати з нового іміґраційного закону та дістатись до ЗДА. Відрадне явище, що є українські купці, які зголосилися до ЗУАДКомітету, що дадуть працю, як це було на вічу в Филаделфії.

На нарадах добровільних Допомогових Організацій, що відбулися 4 березня в Вашингтоні в Департаменті Стейту (департамент віз) та в Іміґраційнім уряді, подано до відома, що американські консуляти в Европі вишлють аплікантам, що стараються дістатись до ЗДА на підставі нового закону, запити, які треба виповнити. Є 69 головних запитів, з яких деякі мають по кількадесять підзапитів. Бюро ЗУАДКомітету допоможе, устно, або письменно, як треба ті запити виповняти. Між іншим, вимагається тепер від аплікантa життєпису за останні 10 років. Хто вїжджає з якоїсь країни до ЗДА на підставі нового іміґраційного закону, той мусить мати теж ґарантію від цієї держави, що вона його назад прийме, на випадок, як ЗДА його депортували б. В справі цієї вимоги, якої не хочуть прийняти ні Німеччина, ні Австрія, ще ведуться переговори. Не полагоджено остаточно справи коштів перевозу нових іміґрантів через океан, хоч безпроцентова державна позичка на ту ціль запевнена. В самій Америці мусить кожний новоприбулий покрити теж і кошти транспорту від корабля на місце призначення, але позичку на цей транспорт даватиме вже та організація, яка його спроваджує.

Загальна сума приходів за лютий 1954 року виносила $13,215.03. Розходи $8,257.93. Стан каси ЗУАДК з кінцем лютого виносить $39,260.49.

Прийнято запроєктований з нагоди 10-річчя праці ЗУАДКомітету Конкурс на літературні твори, який буде незабаром проголошений в українській пресі.

ЗДА І ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР ВЗАЄМНОЇ ОБОРОНИ

З'ЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ ДОПОМОЖУТЬ ЯПОНІЇ ВІДБУДУВАТИ ЗБРОЙНУ СИЛУ. — ЯПОНІЯ МАЄ СТАТИ ЗАБОРОЛОМ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Токіо. — З'єдинені Держави і Японія підписали в понеділок 8 березня на урочистій церемонії в японському міністерстві закордонних справ взаємний оборонний пакт, зв'язаний із допомогою Америки відбудувати збройну силу Японії, що стає спільником західних протикомуністичних сил. В імені ЗДА підписав відповідні документи американський амбасадор Джон Аллісон, а в імені Японії — її міністер закордонних справ Оказакі. Переговори провадилися 8 місяців. Впродовж найближчих трьох місяців ЗДА передадуть Японії військового виряду й усякого іншого майна військового характеру на 100 мільйонів долярів. Фахівці обраховують, що на відбудову японської збройної сили потрібно буде більйонових витрат, але передбачено, що Японія робитиме це переважно з власних джерел, не обтяжуючи цивільної продукції і загальної державної економіки. Разом підписано 7 документів, з яких перший є загальним документом про взаємний пакт безпеки.. Щодо конкретних цифр японської демілітаризації, то сказано лише, що в цьому році наземні війська мають зрости із 120,000 вояків до 150,000. Японія погодилася прийняти американську військову місію, яка спершу матиме 700 душ, а в квітні 1955 р. на половину менше. Американська військова місія формально підлягатиме американській амбасаді, а не командуванню збройних сил на Далекому Сході. Цей пакт, що матиме безумовно далекосяжне політичне значення, ввійде в силу після ратифікації його японським парляментом. Японський уряд зустрінеться там напевне з завзятою опозицією, при чому противники ремілітаризації і включення Японії в західню оборонну систему є не тільки японські соціялісти, але й ті інтелектуальні та пацифістично настроєні кола громадянства, які мріють про вічний мир і повну невтральність Японії в майбутніх міжнародних зударах. Волтер Робертсон, заступник державного секретаря ЗДА для далекосхідніх справ висловив у Вашинґтоні своє вдоволення з приводу успішного закінчення затяжних переговорів і підписання пакту, що є „конструктивним кроком на шляху до закріплення миру і безпеки вільного світу на Тихому океані".

В'єтнам, як суверенна держава, візьме участь у Женевській конференції

Париж. — У столиці Франції розпочалися переговори між найвищими державними достойниками Франції і делеґацією найбільшої з трьох індо-китайських автономних провінцій — В'єтнаму, що її очолює прем'єр принц Буу Лок, у справі передачі В'єтнамові державницьких прав. Тому, що між французами був спір у справі дефініції понять „незалежність" та „суверенність", Буу Лок утотожнив ці два поняття. Між самими французами нема ще згоди, чи в акті про надання повної суверенности індо-китайським країнам має бути зазначене їх право виступити з Французької Унії, так, як це існує в застосуванні до членів Британської Імперії. Переговори між Францією і В'єтнамом приспішено з уваги на Женевську конференцію, що має розпочатись 26 квітня ц. р., бо коли б до того часу В'єтнам дістав повну незалежність, то він мав би правну підставу взяти участь у тій конференції, де буде мова про замирення в Індо-Китаї.

Комуністичні партизани звищили 78 французьких літаків

Гонґ-Конґ. — Радіовисильня комуністичних партизанів в Індо-Китаї проголосила, що у двох останніх рейдах в районі зосередження французьких летунських баз комуністичні партизани знищили або важко пошкодили 78 французьких літаків, між ними 33 бомбардувальників типу Б-26. У комуністичному повідомленні названо висліди тих рейдів найбільшою перемогою від часу, коли „народні сили" почали боротьбу проти „французьдих імперіялістів". Найбільший рейд відбувся в ніч з 6 на 7 березня ц. р. і він загрозив безпосередньо американській базі, де 149 американських летунів - техніків вчать індо-китайців користуватись літаками ,що їх доставляє Америка Франції для боротьби з комуністами. З французького боку нема ще потвердження цих великих втрат, що їх французи зазнали наслідком злегковаження належної охорони летовищ проти наскоків і саботажу комуністів. Індо-китайські комуністи хочуть показати свою силу, як політичний арґумент на недалекій Женевській конференції.

Труман не боїться комуністів у ЗДА

Бостон, Масс. — Бувший президент Геррі Труман був на обіді в Бостоні, який влаштовано у зв'язку зі створенням фонду на влаштування бібліотеки - архіву, де зберігатимуться всі документи з часів його президентури. Цей фонд має становити 1,750,000 долярів, і його плянують зібрати до кінця року. Після обіду президент відбув пресову конференцію, на якій заявив, що число комуністів, які є в ЗДА незначне і він їх не боїться. Журналісти запитали президента, чи не вважає він, що треба було б окремого закону для поборювання комуністів, Труман заявив, що він „не може дати відповіді" у цій справі.

Замітна активність п. І. Яремка, посла українського роду, в Канаді

Торонто, Онтеріо, Канада. — Місцева преса та парляментарні публікації відзначають замітну активність посла українського роду до провінційного онтерійського парляменту, п. Івана Яремка. Одна з місцевих газет подала вістку, що „Іван Яремко, який на останніх виборах висадив комуністичного члена провінційної леґіслятури, під час престольної дебати дібрався до шкури останнього комуніста, який ще залишився в парляменті". П. Яремко „просить населення Торонта, щоб воно прислухалось до голосу новоканадійців, коли вони говорять про боротьбу своїх батьківщин за залізною заслоною ... Історії, що їх оповідають новоканадійці тут, є ті самі, що їх оповіли б їхні земляки дома, якщо б мали свободу слова ..." В останньому п. Яремко почав у провінційному парляменті справжній „хрестоносний похід" за зменшення автомобільних нещасливих випадків на дорогах. На його пропозиції створено очолювану ним окрему парляментарну комісію, яка розглядає ці справи, що їх теж широко обговорює місцева преса.

Секретар праці передбачає зріст безробіття

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив на Сенатській Комісії Видатків, що в фінансовому році, який починається 1 липня 1954 року, буде „незначний зріст" безробіття. Це передбачення він висловив у зв'язку з своєю просьбою схвалити на найближчий фінансовий рік бюджет для свого департаменту в висоті 340,635,000 долярів. Цей бюджет був би вищий на 40,000,000 долярів в порівнянні з бюджетом попереднього року, і ці Мічелл призначає на компенсації для безробітних. Останнє урядове число безробітних становить 3,068,000. Статистичні дані показують, що число затруднених у промислі не збільшилося в лютому, як це звичайно бувало. Мічелл не сказав, до якої висоти мало б збільшитися безробіття. Його твердження про зріст безробіття суперечить урядовим сподіванням, що вже в березні число безробітник повинно зменшитися.

Зріст безробіття в Ню Йорку і Дітройті

Ню Йорк, Н. Й. — 250 представників робітничих спілок у метрополії Ню Йорку, між ними делеґати від 500,000 робітників, що належать до КІО та 32 інших робітничих спілок, занепокоєні зростом безробіття в цьому найбільшому місті ЗДА. Вони ствердили, що пропоновані податкові знижки не зможуть зарадити лихові, і тому треба іншим способом боротися з безробіттям, щоб не допустити до ще більшого його зросту. На цій конференції промовляв також посадник міста Ню Йорку Роберт Ваґнер, який ствердив, що безробіття і зменшені заробітки дошкульно вдарили по населенню Ню Йорку, в якому нараховується 191,000 зареєстрованих безробітних, а в цілій державі — понад 3,200,000. За три останні місяці місто виплачувало допомогу від 250,000 до 262,000 особи. В текстильному промислі безробіття дійшло до рівня 1932 року. В спілці портових робітників минулого літа було затруднених 40.000 осіб, а тепер тільки 15,000. Робітники домагаються негайної акції уряду в справі безробіття. Мічиґенська комісія Затруднення повідомляє, що в окрузі Дітройту число безробітних від 15 січня до 15 лютого зросло на 33,000, і становить 9.3 відсотка усього робітництва. В січні виплачено безробітним 8,509,000, а в лютому 12,893,979 долярів. Менші фірми, які працювали для більших фірм, почали масово звільняти своїх робітників. В Дітройтській окрузі всіх робітників є 1,360,000, а в стейті Мічиґен — 2,430,000.

● В Нюйоркському стейті проєктують закон, згідно з яким кожний власник авта повинен заасекурувати його на випадок якоїсь катастрофи. Без попередньої асекурації не будуть видавати дозволів на їзду автом.

ЗДА дали союзникам зброї на 7.7 більйона долярів

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер заявив у своєму звіті перед Конґресом, що ЗДА впродовж останніх чотирьох років дали вільним народам зброї, амуніції та військового виряду на суму 7,700,000,000 долярів. Цей звіт охоплював період від квітня 1949 до грудня 1953 р. Майже половину з названої президентом суми видано в минулому році. За той час вислано 30,792 танків та панцерних авт, 5,340 літаків, 601 корабель та 2,000,000 ручної зброї, 99,444 електронічних та сиґналізаційних апаратів, — 176,343 вантажних авт 30,037 гармат, 35,372,000 артилерійських стрілен та коло 1,100,000,000 набоїв до вогнепальної зброї. Цей звіт президента відноситься до програми Взаємної Безпеки, яка обіймає держави, що належать до Північно-Атлантійського Пакту, а також Азію (Індо-Китай та Формозу). В звіті підкреслюється, що держави НАТО чим раз менше залежать від американської допомоги, але ЗДА мусять їм допомагати, аж поки існує комуністична загроза. Президент заявив, що в 1949 році ЗДА майже 35 відсотків свого невійськового експорту скеровували до країн НАТО в формі дарунку або позички, а в 1953 р. тільки 15 відсотк. Експорт до Індо-Китаю в р. 1953 був на 50 відс. вищий в порівнянні з 1952 роком. Загальна вартість військових транспортів із ЗДА до всіх країн в 1953 році становили 3,800,000,000 долярів, на 60 відсотків більше, як в 1952 році. В останньому році країни НАТО видали на оборону 11,500,000,000 долярів і плянували дещо більше видати в найближчому фінансовому році. За той час число дивізій НАТО майже потроїлося, і тепер становить 42 дивізії, а в 1949 їх було тільки 14. Число літаків зросло в 2.5 раза, — з 1,800 в січні 1951 року до 4,500. В січні 1951 р. держави НАТО мали тільки 15 летовищ, а тепер їх є більше як 120.

Ген. Наґібові привернено всі попередні становища

Каїро. — Генерал Наґіб, якого два тижні тому усунено з усіх державних становищ і перед домом якого поставлено військову сторожу, а по чотирьох днях привернено на становище президента Єгипту з позбавленням становища прем'єра і голови Революційної Ради, що керує всіми справами Єгипту, — дістав назад усі свої попередні становища: президента республіки, прем'єра і голови Революційної Ради. Сталося це на кількагодинному закритому засіданні згаданої Ради, після якого проголошено офіційне повідомлення, що „все вертається до давнього стану". Водночас офіційне повідомлення закликає „забути" останні події, що сталися в зв'язку з розподілом влади в Єгипті в „ім'я єдности народу". Полк. Нассер, який став наступником Наґіба на становищі прем'єра, погодився знову бути заступником прем'єра Наґіба.

В АМЕРИЦІ

● **В Ню Йорку** поліція викрила міжнародну сітку торговців наркотиками. Заарештовано Савля Гельба, що змінив своє прізвище на Ґордон, і одну жінку. Відібрано 8 фунтів героїни, 8 фунтів сирового і 1,140 унцій „вареного" опіюму — на суму 2,117,000 долярів. Це найбільша вартість сконфіскованих наркотиків впродовж останніх 37 років.

● **Демократичний конґресмен** Оґестін Келлі пропонує, щоб уряд розпочав публічні роботи вартістю 6,500,000,000 долярів і таким способом зменшив число безробітних, яке становить вже понад 3,000,000. Він каже, що вже крайня пора залишити балачки про те, чи теперішній стан треба називати зниженням продукції, чи депресією, і негайно починати публічні

● **Крайова Забезпечнева** Компанія, після нападу портоіканських націоналістів на Конґрес, запропонувала всім конґресменам по зниженій ціні заасекурувати себе від нещасливих випадків, що можуть статися під час виконування ними їхніх обов'язків. Компанія твердить, що фах конґресмена — це ризиковний фах, і тому всі члени Конґресу повинні забезпечити себе від непередбачених випадків.

● **Голова Комісії Промислу,** Сільського Господарства та Праці для експорту і імпорту, О. Р. Стрекбейн заявив, що 15,000,000 американських робітників зазнали б матеріяльної шкоди, якби уряд президента Айзенгавера обнизив привозові тарифи. Найважливіша причина для затримання дотеперішніх привозових тариф — це потреба затримати на дотеперішній висоті деякі види промислу (хемічний, опаловий, прецизних інструментів та ін.), які значно обнизилися б, коли б зменшено мито на імпортові товари.

В СВІТІ

● **Націоналістично - китайський** уряд зголосив протест до Об'єднаних Націй проти участи в Женевській конференції, що має розпочатись 26 квітня ц. р., в ролі рівнорядного державного партнера — комуністичного Китаю, коли держава Китай ще репрезентована в Раді Безпеки ОН націоналістичним урядом з Формози.

● **В Кореї згинули** 4 американські літаки, пільотовані південними корейцями, між ними генерал летунства. Генерал Андерсон, командувач 5-тої американської летунської армії, спростував поголоски, начебто південні корейці зрадили і завезли ті літаки комуністам, а висловив переконання, що завинила тут дуже погана погода.

● **Совєти погодилися** репатріювати другу ґрупу японців, що їх тримали від кінця останньої війни у таборах примусової праці. Японський Червоний Хрест на 17 березня ц. р. висилає корабель до східньо-сибірського порту Находка, щоб забрати репатріянтів. Скільки їх — не подано.

● **Цього тижня** 120,000 західніх берлінців, що мають понад 74 роки життя, дістануть американські харчові пачки. Це — початок нової допомогової акції, запланованої в рямцях Міжнародного Допомогового Комітету й Фонду імени Ройтера (на честь померлого в минулому році посадника Берліну Ернеста Ройтера).

● **Мадам Зенаб Ваківь** Нагас — дружина колишнього єгипетського прем'єра Нагас Паші, дістала заочний присуд (вона перебуває у шпиталі) за використування становища свого чоловіка для влаштовування поодиноких осіб за хабарі на різні державні посади. Її засуджено на конфіскату маєтку вартости коло чверть мільйона долярів, із залишенням 14 акрів батьківської землі і дарунків, що їх вона дістала від чоловіка, вартости $28,000.

● **На заклик „генерала Чайни",** одного з ватажків терористичної організації „Мав-Мав" у Кенії, в Африці, з яким він звернувся до 26 керівників тієї організації, — десять погодилися переговорювати з англійцями про припинення взаємного винищування. Один з найчільніших ватажків, заступник „Чайни", зголосив вже свою здачу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗДУМУВАННЯ ПІД ЧАС ПОСТУ

„Це не є проповідницька рубрика, проте та колумна, що звичайно присвячена легшим речам, є тої думки, що як починається Піст, а журналіст не згадує про це в своїй статті, то він кепсько визнається у важливих подіях", — пише Г. І. Филипс з газетного концерну Скрипс-Говарда. Перевіряємо рік за роком наше фізичне здоров'я, а Церква нагадує нам під час Посту обов'язок перевірки теж і нашого духового стану. До того якраз духові недомагання є причиною хаосу, нужди, терору і неволі в світі, а ліком на них є Десять Заповідей Божих і Проповідь на Горі, чи взагалі Святе Письмо. Піст звертає людину до покори, терпимости, терпеливости, стриманости, жертвенности і посвяти. Тих цінностей мало у світі, теж і в Америці, бо американський добробут є для багатьох чимось самозрозумілим, за що нема кому дякувати.

Інший американський колумніст пише про конечну потребу вдосконалювання, до чого Великий Піст якнайкраще надається, бо тоді стає перед нами в повній ширині й глибині — ціль нашого життя, і то життя не тільки людини, але й рідної спільноти чи нації, а далі й цілого людства. Звідси й намагання вдосконалювати себе до тої міри, щоб бути подібним до Того, на чию подобу ми створені.

Таке читаємо в світських американський газетах ,які накликають своїх читачів до роздумувань в час Посту, щоб таким чином вони підняли себе вище духово та почали ревніше працювати над духовим піднесенням цілої нації, вважаючи це найкращим ліком на індивідуальні чи суспільні недомагання та ту трагедію ,яку переживає світ наслідком морального й духового занепаду та браку таких характерних одиниць, що, бачучи лихо, мали б відвагу проти нього виступити і з ним боротись. Це мова про різні сьогочасні тиранії, зв'язані з тоталітаризмами і диктатурами, чи такими репресіями, що можуть довести до тоталітаризмів. Ліком на такі лиха чи недомагання повинна б бути „досконала людина" в „досконалому суспільстві".

Ми згадали за ці „світські проповіді" ще й тому, що американський нарід розуміє, що він є у проводі вільного світу і що йому самому треба тепер бути прикладом у власному житті, у своїх власних внутрішніх справах, у своїй власній етиці й моралі. Бо таким, яким він буде у власному житті, буде він — в очах світу — теж у відношенні до інших народів, що віддали йому провід. Як буде він здібний завести лад і спокій у своєму власному суспільстві, тоді буде надія, що йому вдасться те саме здійснити на міжнародному полі.

Коли такий щасливий, вільний і багатий американський нарід відчуває душевну потребу взятися за такі роздумування в час Посту, то що тоді говорити про українську спільноту, зокрема про нашу „політичну еміграцію" та „сіль землі", коли кожний з нас бачить, як багато в нас різних недомагань і яке велике розпорошення наших сил. Чи ж не бачимо як матеріялізм починає вдиратись до нашого серця і відвертати нашу увагу від того, щоб ми підімали духовими успіхами українське ім'я в Америці, а з ним скріпляючи теж і розуміння ваги боротьби українського народу за його державницькі ідеали? Тому усім нам треба щиро поєднатись з Богом у час Посту, так, як цього вимагає наше віровизнання, щоб усі ми стали ліпшими, жертвеннішими і культурнішими, та щоб такими стали теж наші організації та громади і середовища. В час Посту співатимемо по наших церквах знов „Молитву за єдність і волю народу". Будемо знов просити Бога, щоб „нам єдність подав". Але може хоч в цей Піст не будемо фарисеями, а щиро запитаємо себе самих, свого власного середовища, а то й свою власну пиху, що робимо, щоб не було незгоди, а щоб була єдність. Бо тільки тоді матимемо право просити Бога за єдність ,коли її самі не будемо розбивати, коли її самі будемо хотіти! Піст вимагає від нас щирости і чесности також і в цьому відношенні. Ніяке крутійство тут не поможе, ні тим, що крутять, ні тим, що тому лихові потурають своєю мовчанкою.

Ми є частиною Америки, яка стоїть у проводі світу і застановляється теж і в цей Піст над тим, як вона має себе вести. Потреба цієї застанови відноситься й до нас. Але крім того ми є ще оборонці „чистої української справи", а це становище вимагає від нас ще окремих чеснот, в яких відбивався б весь геройський український нарід. Думати про це треба у цей Великий Піст усім нам, як звичайним, так і провідним громадянам та середовищам, а подумавши теж поробити потрібні висновки.

КОМУНІЗМ, ЯК ПУБЛІЧНИЙ ЗЛОЧИН

Саме в той час, як порторіканці стріляли у Конгресі, йшла там дискусія над управильненням іміґрації „мокрохребетників" з Мехіка. Під „мокрохребетниками" треба розуміти мехіканських фармерських робітників, які незаконно переходять пограничну ріку Ріо Гранде, щоб дістатися на роботу до ЗДА.

Під час дискусії виявилося, що найбільшим противником допущення заробітчанської іміґрації з Мехіка є Американська Федерація Праці. Ця організація противиться спроваджуванню чужоземного робітника з тої причини, що саме тепер завважується в З'єдинених Державах зменшення кількости варстатів праці, отже — зріст безробіття. Покликуючись на інформації департаменту справедливости, прихильники АФП твердили, що 2000-милевий мехіканське-стейтський кордон — це майже відкрита брама для переходу комуністів до Америки. Цією брамою разом з „мокрохребетниками" прибуває щодня біля сотні комуністів. Одначе фармери, що мають великі посілості в Тексасі й інших сусідніх стейтах, використовуючи дешевого мехіканського робітника, вище ставлять власні матеріяльні інтереси, ніж безпеку країни, — твердять прихильники зорганізованого американського робітництва.

Зріст комуністичної діяльности в Центральній Америці, особливо в Гватемалі, робить актуальною проблему забезпеки на мехіканському кордоні, бо ґватемальцям легко перекрастися через Мехіко до ЗДА і тут знайти собі шлях до комуністичних осередків. А тому, що „мокрохребетники" стають чимраз настирливіші, насувається здогад, що вже й серед них є комуністичні елементи.

Мабуть під впливом перестороги департаменту справедливости, тексаський конґресмен Мартин Дайес, колишній перший голова комісії для дослідження протиамериканських діянь в Палаті Репрезентантів, зголосив законопроєкт, що має на меті кваліфікувати як злочин приналежність не тільки до комуністичної партії, але й до іншої групи, яка виявляла б подібні цілі. За таку приналежність законопроєкт вимагає карати до 10,000 дол. грошової кари і до десяти років тюрми. Конґресмен Дайес заявив, що він уже обчислив сили прихильників цього законопроєкту в Палаті, і переконався, що вони його підтримають.

Дайес відомий з свого протикомуністичного наставлення ще з-перед другої світової війни, одначе йому на перешкоді стали прихильники німців. А що саме в тому часі йшла підготова до війни проти Гітлера, то він мусів зужити свою енерґію на поборювання нацистичних прихильників. Внаслідок того вістря „комісії Дайеса", як тоді називали комісію для дослідження протиамериканських діянь, звернулося проти пронімецького елементу, залишаючи повну свободу рухів большевицьким елементам у ЗДА. Навіть коли Дайес зголосив був протикомуністичний законопроєкт, його так обкраяли в правничій комісії, що він на випадок його ухвалення, був би безсилий.

Дайес підготовлений на подібні перепони і в теперішньому Конґресі, і тому заповідає, що подасть петицію на підпис 218 конґресменів, тобто більшости членів Палати Репрезентантів, і якщо це осягне, тоді законопроєкт не піде на наради комісії, а буде зголошений просто на пленум Палати.

Користь з цього закону була б та, твердить Дайес, що тоді Конґрес не потребував би займатися слідством у справі комуністів, бо самі суди переводили б слідство і накладали кари.

Кілька днів тому сенатор Джозеф МекКарті зголосив законопроєкт, щоб усіх, хто відмовляється складати свідчення перед конґресовими комісіями, покликаючись на конституційну охорону, приміщувати в таборах на взір таборів для воєннополонених.

Справу поставлення комуністів поза законом дискутовано вже кількома наворотами в минулому як в законодавчих тілах, так і в щоденній пресі. Трудноші виявилися в підшуканні способів, щоб, караючи когось за комунізм, не касувати самої конституції та її поправок, що ґарантують особисту волю людині. Ці самі арґументи будуть піднесені й тепер, хоч, з уваги на загальне обурення проти комуністів та з уваги на комуністичну небезпеку з південних американських держав, Конґрес стане прихильніший до нового законопроєкту.

На всякий випадок треба наперед приглянутися, який наслідок матиме повна заборона підривної опозиційної партії, яку проголосив уряд з кінцем лютого в Мехіко.

Хоч З'єдинені Держави мають зовсім відмінний, як в Мехіко спосіб правління, подібність полягає в тому, що мехіканська „опозиційна" партія, тобто Партія Народної Федерації, очолювана ген. Міґелем Енрі[illegible]м Гузманом, відома з своїх зв'язків із комуністами і безупину викликала підривні затії. Поки ще проголошено заборону цієї партії, мехіканський уряд видав розпорядження до підвладних органів про обмеження чужинцям вступу до Мехіка. Чи має це на меті перешкодити ґватемальським комуністам перекрадатися до ЗДА, — досі невідоме. Зате здавна відомо, що мехіканський уряд хоче укласти військовий союз з З'єдиненими Державами, одначе цьому найбільше стоять на перешкоді комуністи. Можливо, що поставлення підривної опозиції поза законом приспішить здійснення важливого пляну мехіканського пакту.

ЧИ НЕ ДАНАЙСЬКИЙ ДАРУНОК?

Маємо на увазі черговий трюк Москви супроти України — офіційне приєднання Криму до УССР. Зроблено це в зв'язку з 300-річчям Переяславського договору на доказ „дружби й дальшого зміцнення братерських зв'язків між українським і російським народами". Москва всіма засобами свого могутнього пропаґандивного апарату розголошує це, як акт великої щедрости „старшого брата" супроти українського народу. І не можна сказати, щоб ця пропаґанда не досягала своєї мети. Західній демократичний світ уже сприймає це як намагання Москви догодити українцям у їхніх національних праґненнях. Про це свідчить хоча б допис московського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" Г. Е. Селісбері, що саме так інтерпретує цю подію. Хибність такого розуміння видно ще й з того, що він сполучає приєднання Криму з гаданою фаворизацією українців в СССР взагалі, що їх начебто там висувають на керівні пости. Але чи можна, наприклад, Хрущова вважати за українця? А крім того, Селісбері вважає за українців навіть таких людей, як Мжаванадзе в Грузії та Брежньов у Казахстані!

Та нам обізнаним із справжньою суттю різних заходів Москви щодо України, практикованих на протязі 300 років, доводиться поставитися й до цього акту з певною обережністю. Бож мимохіть виникає підозра, чи це не данайський дарунок, підступний своєю суттю? І чи не слід і тут пригадати заклик Кассандри, з драматичної поеми Лесі Українки: „Чувай, стороже!?"

Справді бо, коли б Москва щиро хотіла виявити свою приязнь до українського народу, то чому б їй було не приєднати до УССР передусім тих земель, де живуть мільйони українців — південної Курщини, південної Вороніжчини, Таганріжчини, Кубані? Адже, за переписом 1926 року, на Курщині було 554,654 українці, на Вороніжчині — 1,078,552, на Північному Кавказі — 3,106,852. Після цього перепису минуло багато років, і кількість українців на цих землях безперечно збільшилась. А це ж таки частини суцільної української етнографічної території! Не знати про актуальність цієї проблеми Москва не може, бо про неї була вже мова в Кремлі на прийнятті діячів української культури в другій половині 20-х років. Коли письменник В. Поліщук запитав Сталіна, чому цих земель не приєднують до УССР, Сталін відповів, що „рускіє моґут обідітся". А потім була розгорнута в РСФСР досить інтенсивна українізація, що її зліквідували большевики наприкінці 1932 року. А підписав таємний наказ про цю ліквідацію не хто як Молотов (разом із Сталіном)! І до останнього часу мільйони цих українців Москва або вважає за росіян, або просто замовчує. У „Большой Советской Энциклопедии", в розділі про Україну згадано навіть тих українців, що живуть у Добруджі, але нічого не згадано про українців, які живуть на Вороніжчині, Курщині та Північному Кавказі — на українській етнографічній території. Року 1951 на виданій у Москві „Карті народів СССР" для шкільного вжитку українців РСФСР теж не позначено. Отже, чи не було б актом справедливости, якби цих нещасних людей, позбавлених права на рідну школу й культуру, повернули до матірнього пня? Це ж така болюча для українського народу проблема!

Але Москва вважала за потрібне приєднати до України Крим, а не ці землі, той Крим, що в ньому вона заплямувала себе народовбивством. І тут мимоволі виникає питання: чи не хоче вона цим актом перенести на український народ моральну відповідальністть за цей свій злочин?

При цій нагоді варто пригадати етнографічні дані про людність Кримського півострова. У 36-му томі „Большої Сов. Енциклопедії", виданому 1937 року, наведено такі цифри: разом людности — 411, 9 тисяч, з них татар 23%, росіян 43.5% ,українців 10%, німців 5.7%, жидів 7.4%, інших (очевидно, греків) 10.3%. Ці дані взято не з перепису 1926 року, тим то до них, особливо, в рубриці „росіяни" треба поставитися з сумнівом: в це число, напевно, входить немало й українців. Але у всякому разі число кримських українців не може йти ні в яке порівняння з кількістю отих „замежно"-східніх. Тільки ж ясно, що ми не можемо не радіти й тому, що й ці не такі численні кримські українці, може, здобудуть унаслідок приєднання Криму до України, хоч рідну школу, якої вони були так довго позбавлені.

Однак — і цього ми не повинні забувати! — ще ж зовсім недавно Мельнікова звільнено з секретарства в КПУ... за русифікацію Західньої України. І тепер цю русифікацію, либонь, знов відновлено. Отже, приєднання Криму до України необов'язково означає, що кримські українці матимуть рідну школу й рідну культуру.

З огляду на таку можливість, приєднання Криму до України нагадує колишнє приєднання Вільни до Литви. Тоді теж Москва галасувала на весь світ, що от, мовляв, така велика держава (СССР) віддала малій державі цілу область. Але через декілька місяців Москва захопила всю Литву. Тоді на Україні складено з приводу цього такого вірша:

Хоч ми й великі, але ми й [добрі:
Литві ми Вільно рішили [віддать,
Правда, для того, щоб [разом із Вільном
І всю Литву собі забрать.

Такі факти в історії не забуваються. Тож і ми, українці, повинні тепер бути обережні в розумінні цього московського „ювілейного подарунку" і „чувати", як та троянська сторожа, перед данайським конем.

В. Кириленко

ЛАГІДНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНЦІВ

Стріли порторіканських фанатиків в американському Конґресі стрепенули американською публічною опінією, яка в один голос зажадала швидкого й радикального покарання винуватців. Однак із пресових голосів, що залунали на цю тему, виявилися деякі цікаві речі, характеристичні для американського правосуддя чи пак для американського способу думання про злочинність і боротьбу з нею. І це стосується однаково як політичних, так і кримінальних злочинів. Цей підхід до проблеми вини і кари безумовно пов'язаний в американській підсвідомості з постmавою до проблематики особистої свободи: свободи слова і дії. Американське правосуддя, що формувалося від найперших днів піонерської історії в Америці, різниться від европейського так само радикально, як усе американське життя. Воно має дуже добрі, але й дуже кепські сторінки, які особливо яскраво виявляються в теперішньому часі при зрості злочинности: і кримінальної і політичної.

Це не місце для фахової правничої аналітичної студії, а для кількох завваг на тлі загальновідомих подій і явищ. І так, напр., відомо, що найбільшого в історії Америки, так мовити „клясичного" ґенґстера з прогібіційної доби, Аль Капоне, не можна було засудити, дармащо поліція і все громадянство знали, що він — керівник великої, знаменито зорганізованої банди, яка оперує величезними грішми і в своїй злочинній діяльності не цурається вбивствами, щоб розчищувати собі шлях від усіх, хто стає впоперек. Аль Капоне дістався до в'язниці (і помер в ній) щойно тоді, коли його засудили за.... фальшиві податкові зізнання і несплачення всіх податків. Публічні скандали злочинного характеру дійшли були до таких розмірів, що в 1951 р. отворено Сенатську Комісію для Дослідження Зорганізованого Злочину в міжстейтовій торгівлі. Висліди, до яких дійшла ця комісія під проводом сен. Кіфавера, були не тільки сенсацією для всього народу, але й страхітливою пересторогою ,щоб не легковажити собі злочину, який може втягнути в свої сіті і різні організації громадського характеру, і такі публічні органи, як поліція, і навіть різні органи державної адміністрації. Очевидно, що комісія Кіфавера не очистила Америки від злочинного елементу, бо й не могла зробити це. Але промостила шлях для дальшої боротьби з такими елементами зорганізованого підземного світу, які, здавалося, були всесильні й недоторкальні. На наших очах далі ведеться боротьба проти злочинів в американських портах, де нюйоркська юнія портових робітників була насичена кримінальним елементом, — і тепер почалася щойно боротьба з обманницькими махінаціями підприємств кінних перегонів. Раз-у-раз читаємо прізвища нотрійно відомих злочинців, які, проте, ходять на волі, мають великі мастки і живуть, як багаті люди посеред маси чесних громадян.

Те саме діється в політичній ділянці. Мабуть клясичним прикладом надмірної суддейської толеранції у відношенні до нічим не обмеженого діяння громадян є історія судового процесу комуністичної шпиґунки Джуді Каплан,яку поліція приловила в моменті, коли вона передавала таємні документи совєтському шпиґунові: все одно вона ніколи не сиділа у в'язниці, вийшла заміж за свого оборонця і нині преспокійно живе собі у Ню Йорку на волі, і щойно теперішній генеральний прокуратор Гомпфрі заповів, що зголосить законопроєкт про те, що підслух є допускальним засобом у шуканні доказів проти запідозреного злочинця. (На тій підставі, що всі докази проти Джуді Каплан здобуто після того, як поліція упевнилася, що вона шпиґунка, наслідком телефонічного підслуху, — уневажнено виданий проти неї присуд). До іншої, але подібної катеґорії належить свобода публічної ґльорифікації таких злочинців, як державні зрадники і шпигуни: нікому з тих, що збирали підписи під петиціями у справі Розенберґів, організували публічні збіговища в цій справі й виголошували на них славословія для шпигунів і образливі для держави та влади промови, волос з голови не впав. Правда, З'єдинені Держави такі сильні, що можуть собі дозволити на поблажливість. Проте, на довшу мету мститься легковаження всіх тих ,що зловживають демократичними свободами для підривання демократії.

Та сама поблажливість і те саме легковаження проявлювано у відношенні до порторіканських фанатиків. Щойно тепер повідомлено, що ФБІ кількакратно представляло свої звідомлення генеральному прокураторові про небезпечний характер порторіканської революційної організації. Проте, супроти тих людей репресій не застосовано. У листопаді 1950 року, вони зорганізували були у Сан Хуані в Порто Ріко справжній бунт: юрба заатакувала губернаторський палац та поліційну станицю і спричинила стрілянину, в якій згинули 13 поліцистів і 9 демонстрантів. Виконано атентат на губернатора. 1-го листопада 1951 року члени тієї самої організації пробували вдертися до Білого Дому, при чому застрелили вояка на сторожі. Тодішнього порторіканського вбивника суд засудив на смерть ,але президент Труман помилував його. Які плоди дає лагідність, стосована у невідповідну пору до невідповідної справи — показала стрілянина в Конґресі.

Американська свобода є предметом подиву всіх людей у всьому вільному світі. Американська демократія була і є зразком волелюбного режиму. Але ніщо, перегнуте занадто в один бік, не є здорове. Свобода, що поширюється також на тих, хто в корені ту свободу підрізують, мусить викликати сумніви у найбільших її звеличників. І найпалкіші демократи мусять з часом прийти до переконання, що необхідно обмежити демократичні вольності у відношенні до тих всіх осіб, які зловживають свободою на те, щоб її знищити.

П. Василенко

ШЕВЧЕНКО І ПЕРЕЯСЛАВ

(2)

Перші ознаки такого психозу помітні ще в 1939 році. Ще тоді відомий історик України проф. М. Н. Петровський у своїй статті „Повстання українського народу проти гніту шляхетської Польщі в 1630 р. в творах Тараса Шевченка" („Збірник Академії Наук УРСР. Пам'яті Шевченка", стор. 107-120), розглянувши твори Шевченка, в яких змальовано події 1630 року, зробив раптом цілком несподіваний висновок: „Серед літературних творів, які показують боротьбу... за приєднання України до Росії, один з найяскравіших творів є твір „Тарасова Ніч" (120 стор.). Абсурдність цього твердження така очевидна, що не потребує ніяких пояснень.

Але до 1951 року ні один літературознавець навіть і не думав, що настануть такі часи, коли Шевченкову ненависть до Москви треба буде розглядати як палку любов до Москви. А так воно вийшло в працях Є. Кирилюка та Я. Дмитерка. Є. Кирилюк у своїй книжці „Тарас Григорович Шевченко". (Критично-біографічних нарис. Київ. Державне Видавництво Художньої Літератури. 1951. 100 ст.) цілком іде за тією схемою, що ми її вище схарактеризували: сотні разів повторює ті самі шаблонні фрази про „благотворний вплив" „великої російської культури" на Шевченка, про його „любов до великого російського народу" і т. д. Поезії Шевченка з антимосковською тематикою і з антимосковськими ідеями старанно замовчуються, звичайно. Але раптом цілком несподівано Є. Кирилюк зробив виняток для поеми „Великий Льох". Всі совєтські критики за останні двадцять років ніколи ні слова не написали про цей твір, бо його неможливо спрепарувати. Але Кирилюк вирішив зробити спробу з антимосковського твору зробити промосковський. Спершу він застосовує випробуваний засіб большевицьких фальсифікаторів, що нагадує тактику злодія, який, обікравши людину, перший галасує: „Держіть злодія!" Так і Кирилюк вдається до цієї тактики. Він спершу лає „націоналістів", що вони фальсифікували цей твір. Після цієї обов'язкової лайки Кирилюк перевертає твір Шевченка догори ногами. У цьому найвиразніше виявленому антиросійському творі Шевченка Кирилюк відзначає... велику любов Шевченка до російського народу... (37 стор.) „У минулій долі „душ", — коли вони були „людьми", — пише Кирилюк, — Шевченко уособив український народ і його ставлення до згаданих історичних одій; всебічну підтримку ним боротьби Хмельницького за приєднання України до Росії, як боротьби за здійснення своїх мрій і прагнень, повну підтримку ним боротьби проти іноземних загарбників". Так перекрутив Кирилюк ідейний зміст поеми Шевченка „Великий льох".

Року 1951 Московський державний університет видав книгу Я. Д. Дмитерка російською мовою „Общественно-политические и философские взляды Т. Г. Шевченка", 196 стор. Заголовок книжки абсолютно не відповідає її змістові, автор пише тут свої власні вигадки за заздалегідь приготованою схемою і при цьому рясно цитує Леніна (36 цитат), Сталіна, Молотова, Хрущова та інших заклятих ворогів українського народу. Так само як і Кирилюк, Дмитерко спочатку лає українських „буржуазних націоналістів", а також проф. К. Менінга: „Выброшенные за пределы родины украинские националисты продолжают свою вредительскую работу по фальсификации творчества поэта-революционера и находят поддержку в этой своей „деятельности" со стороны американских фашиствующих историков украин. литературы. В США в послевоенные годы был издан „Кобзарь" Шевченко с комментариями, грубо извращающими историю жизни и творчества поэта. Там вышла и „История Украины" Кларенса Менинга, сотрудника Колумбийского университета, автора ряда и других работ об украинськой литературе и о Шевченке. Єтот фашиствующий историк фальсифицирует историю Украины и творчество его национального поэта".

Большевики найбільше бояться вільної американської науки, що викриває большевицьку фальсифікацію в ділянці історії та історії літератури і зокрема в ділянці шевченкознавства. Тому то з такою злістю і пише Дмитерко про вільну науку є ЗДА. Вся праця Дмитерка про Шевченка — це суцільна нахабна фальсифікація життя, світогляду і творчости геніяльного українського поета і борця проти московської неволі. Книжка Дмитерка про Шевченка — це порожня барабанна тріскотнява, що своєю шаблонною і стандартною московською фразеологією нікого не переконує. Явна брехня і наклепи на великого поета, намагання принизити його велич, спроби подати образ найориґінальнішого в слов'янській поезії поета як проєкцію, як функцію московської літератури — така фальшива концепція книги Дмитерка. Як низько впала сучасна совєтська критика і так зване „літературознавство" совєтське! Як далеко йому до тих передреволюційних російських літературознавців, що писали сімдесят років тому про Шевченка. В „Истории славянских литератур" Пипіна і Спасовича 1879 року відзначено надзвичайну ориґінальність творів Шевченка: „Шевченко был и остается до сих пор наиболее сильным и даровитым поэтом на малорусском языке — как мы указали настолько оригинальным, что в особенном составе его творчества врзд ли можно найти равного ему в славянской поэзии" (369-370 стор.). У Дмитерка ж Шевченко представлений як якийсь епігон московської літератури: „Шевченко был питомцем передовой русской культуры", „поэт был органически связан с передовой русской культурой", „Шевченко поднялся до вершин передовой мысли потому, что ему оказали помощь и поддержку передовые деятели русского народа", і так без кінця і краю до нудоти сотні разів повторює Дмитерко ті самі фрази про „благотворний вплив" московської культури на Шевченка.

Шевченка — борця за самостійність України — Дмитерко передягає в модну сучасну одежу російського фашиста - єдинонеділимця: „Шевченко боролся за единение с великим русским народом", „Шевченко любил русский народ", „Прежде и раньше всего Шевченко боролся за единение с великим русским народом". Звичайно, ніяких фактів, ніяких доказів Дмитерко не може навести, бо їх нема; навпаки — всі факти з життя і творчости Шевченка цілковито заперечують вигадане Дмитерком Шевченкове „москвофільство". Але сучасна „метода" большевицького „літературознавства" і не потребують фактів, бо ці факти, звичайно, цілком руйнують вигадані концепції совєтських пропаґандистів. Тому замість доказів вживається засіб так би мовити суґестії, який досягається безконечними повторюваннями тих самих фраз про „любов" до всього московського, про „вплив" московської культури, про московську „допомогу" і т. д. І ця метода, коли взагалі можна назвати такий спосіб „методою", скрізь і всюди вживається і в совєтських статтях, і в книжках і в тих працях, що претендують на назву наукових праць.

Проф. Володимир Кубійович

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ

(В десятиріччя його смерти).

Це дещо скорочена промова проф. Вол. Кубійовича, виголошена над могилою проф. В. Сімовича, який помер 13 березня 1944 року у Львові. — Редакція.

Смерть професора **Василя Сімовича** відбилася сумним відгомоном у всіх українських серцях. І в цьому немає прибільшення, і не може бути прибільшення в обличчі Того, що так ненавидів усякий фальш і облуду і порожні слова в житті і письменстві. І непристойно і зовсім непотрібно намагатися прибільшенням підмальовувати заслуги такої людини, як професор Сімович, бо досить тільки переглянути його дні і його працю та назвати їх плоди, щоб збагнути всю тиху величність Покійника.

Василь Сімович народився 9 березня 1880 р. в селі Гадинківцях, на галицькому Поділлі, де його батько був учителем. Василь усе життя залишився вірним професії свого батька, усе життя він був великим учителем. Готовився він до свого звания у станиславівській гімназії і черновецькім університеті. Почав здійснювати його, як викладач української мови і літератури в учительській семінарії в Чернівцях. Навіть перша світова війна не відвела його від того, що було його призначенням. Він далі є учителем, уже в таборах полонених українців із Східньої України у Фрайштадті, Раштаті, Зальцведелі, Вецлярі. Від року 1923 починаючи, впродовж майже десяти літ він є вчителем — на становищі професора і ректора Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі. В роках 1940-41 Василь Сімович стає професором української мови і деканом Львівського Університету ім. Івана Франка, в 1941 р. його ректором.

Але в тих роках, коли припинялися лекції і доповіді Покійника, він завжди був учителем. Від 1920 до 1923 року, як редактор Української Накладні в Берліні, він дає низку зразкових видань українських і чужих письменників із знаменитими впроводами. Вернувшись із Праги після розв'язання Педагогічного Інституту у Львові, він від 1933 р. до 1939 р. редагує в „Просвіті" освітній орган того Товариства „Життя і Знання" та випускає низку науково-популярних книжечок для народного навчання. Вкінці, коли в останніх роках надії на Український Університет і Науковий Інститут у Львові не здійснилися, він від кінця 1941 р. розгортає живу діяльність як редактор „Українського Видавництва". І всюди і для всіх, що з ними він працював при редакторськім варстаті, він залишався учителем культу рідної мови і культу того, чого нам у житті особистім і національно-політичнім так треба — вчителем культу завершеної, опанованої форми.

Щоб стати всебічним учителем тієї міри, треба бути одночасно живим і творчим ученим. Василь Сімович був ним усе життя, до самої останньої години. Є щось типове в долі проф. Сімовича, як ученого. Він був таким, яким могла бути в наших тісних умовинах людина великого таланту й відданої праці. Він не міг всеціло і виключно віддатися науці серед народу, що — як висловився Іван Франко — бідний, „як коні на припоні", і часто навіть у верхівці своїй не мав належного зрозуміння для ваги духової творчости. Наукова праця не забезпечувала прожитку.

Але людина великого таланту і відданої праці — проф. Сімович не міг у наших умовинах замкнутися тільки в науці ще з іншої, глибшої причини. Така людина у нас, енергійна і повна посвяти, мусить „латати діри". Вона є ученим і вчителем, редактором і громадським діячем. Це її слабість, бо вона розмінюється на тисячі дрібних речей, замість зосередитися на кількох великих творах. Це трагедія Івана Франка, трагедія Франків у нашому житті. — Але це одночасно сила наших свіжих талантів. Вони залишаються все живими людьми, а не засихають у тихих учених антикварнях. Вони — це вічно живий огонь життя, його творчий первень. Це духові каменярі, засновники підвалин будучих гордих і завершених будівель української культури.

Такий живий учений народжується у Василеві Сімовичеві, молодому вчителеві черновецької семінарії, де він починає видавати „Бібліотеку для молоді". Він викладає по таборах під час війни і з тих викладів органічно, просто з життя та його потреб народжується найбільша наукова праця Покійного: його „Українська граматика". Прямою відповіддю на потреби життя є його зразкові видання творів українських письменників, першусього „Кобзаря", — те саме відноситься до впроводів у ті видання. — З живої душі проф. Василя Сімовича зродився і здійснився задум наукового журналу, що не замикався б у холодних, тільки для фахівців-спеціялістів доступних, стінах сухого викладу сухих і чужих для наших днів проблем, але навпаки — журналу, що поєднував би науку і життя. Перші числа „Сучасного і минулого", що почали появлятися перед другою світовою війною за редакцією проф. Сімовича, прекрасний зразок такого журналу, що його потребу аж надто відчуваємо й сьогодні. Тільки такий живий учений міг стати учителем тієї міри, що проф. Сімович. Тільки такий учений міг так захоплювати і приєднувати собі серця молоді, як це вмів робити одночасно знаменитий промовець проф. Сімович. Тільки такий живий учений міг стати учителем і для всіх своїх не тільки учнів, але й товаришів праці у видавництвах і товариствах. Властиво найбільше личить Василеві Сімовичеві титул учителя в найшляхетнішім і найпочеснішім розумінні цього слова.

Людина такого формату і темпераменту не була створена для загумінковости. Василь Сімович, галичанин, встряває чинно і з любов'ю та притаманним собі тактом у життя й суперечки Буковини і залишається до смерти другом та опікуном буковинців. Східня Україна — це для нього, як для справжнього всеукраїнця — духова батьківщина. І як віра і любов без діл мертві, так і тут до глибини душі щира і чесна людина, проф. Сімович, ділом документує своє всеукраїнство, особливо в останніх роках, як член Наукового Фонду і Комітету опіки над втікачами зі Східньої України при Українському Центральному Комітеті. Багато вчених, письменників і громадських діячів з Харкова, Києва та інших міст Соборної України, що знайшли були захист у Львові та взагалі в Галичині, — засвідчать про те, як віддано намагався проф. Сімович облегшити їм долю.

Во поза всім перечисленим, глибше всього названого, глибше всіх добрих слів і добрих діл — било живе джерело їх: золота душа Покійника. Всі, хто мав щастя частіше зустрічатися з ним, знають: не було людини, що її Сімович вразив би гострим, нерозважно-несправедливим словом, тінню нетакту, неделікатности. Навпаки — добрий, приязний усміх, і теплий погляд, і тепле слово потихи — це те, що роздавав професор Сімович усім, хто приближався до ньоог. Душа проф. Сімовича — велика скарбниця знання і доброти. І Покійник сіяв їх навкруги себе, не вимагаючи ні відплати, ні вдячности. Це великий багач духа, що міг усе давати даром і не вичерпуватися. Проф. Сімович міг щиросердечно сказати: Прийдіть до мене, засумовані і завантажені журою, і я старатимусь вас заспокоїти.

СТВОРЕНО УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ФОНД

В дні 27-го лютого 1954 р., в приміщенні Дому Української Культури в Ню Йорку з ініціятиви Управи СУСТА, відбулися Основуючі Збори представників українських наукових, громадських, допомогових та професійних установ, у висліді яких створено Український Студентський Фонд. На голову Фонду обрано проф. Р. Смаль-Стоцького.

В зборах взяли участь представники таких установ: дир. Ю. Ревай від УККА, проф. К. Кисілевський від НТШ і КоДУС-у, проф. М. Зайцев від УТГІ, п. Г. Герман від УНС, д-р С. Спринський від „Провидіння", п. П. Тибор від Української Народної Помочі, ред. Р. Купчинський від Товариства Українських Журналістів, п-ні М. Животко від Матірного Союзу Українок, п. В. Пуйда від Товариства Українських Бизнесменів, д-р К. Микулович від Товариства Українських Лікарів. Листи до Президії Зборів з висловом співпраці з Фондом наспіли від слідуючих пп. професорів: Р. Смаль-Стоцький, А. Грановський, Ю. Мачук, Джан Задорожний, Д. Чижевський, В. Тимошенко. Проф. Чикаленко, представник від УВАН в останній хвилині був поважно перешкоджений і не був присутній на засіданні, однак телефонічно запевнив Збори всебічною піддержкою УВАН.

Збори відкрив, вітаючи присутніх, віцепрезидент і керівник Студійно - Стипендійного Відділу СУСТА, який підготовив і скликав збори представників, п. **Володимир Петришин**. Після прийняття програми та вибору Президії Зборів, в складі: п. Г. Германа, проф. К. Кисілевського, М. Костка, п. В. Петришин виголосив програмово - інформативну доповідь. Прелеґент висловив вдячність та вдоволення українського студентства за те, що українське громадянство через свої центральні установи ставиться так прихильно до його потреб та йде йому з незвичайно щирою та обільною допомогою.

Для підтвердження цього може послужити введення студентських сторінок в українських щоденниках „Свобода" і „Америка", шляхетний почин Інституту Української Культури, п. В. Пуйди та врешті присутність на цих зборах представників усіх компонентів української спільности.

В дальшому доповідач насвітлив дотеперішню підготовчу працю в напрямі основування фонду в трьох головних аспектах:

1. Праця серед українського громадянства та його центральних установ з метою підготування психічного підложжя основування і росту Фонду, в результаті якого українська суспільність визначала б необхідність існування такої інституції та вважала б своїм моральним обов'язком її піддержувати. По цій лінії Управа СУСТА нав'язала контактт із усіми їй відомими українсько - американськими професорами на американських університетах, до яких звернулася з окремим проханням послужити їй своїми цінними порадами й інформаціями та з'єднати фондові приятелів і з американських наукових та бизнесових кругів. Відбуто також ряд зустрічей в справі Фонду з багатьма чільними українськими громадянами та представниками установ.

2. Нав'язано контакт з 22-ма американськими допомоговими фундаціями з метою одержати від них безпосередню чи посередню допомогу для Українського Студентського Фонду. У висліді цього СУСТА одержала великий інформаційний матеріял, як також чотири із фундацій заповіли нам свою посередню допомогу, яка мала б форму уділення кількох стипендій українським студентам на рекомендацію СУСТА. У висліді приватних розмов п. Петришина з провідними людьми американських допомогових інституцій, СУСТА одержала їхнє запевнення піддержки у вседнуванні фондів.

3. Найважнішою справою було підготування правного оформлення Фонду, як корпорації, завданням якого є всебічна допомога в студіях українській молоді.

На основі інформацій та порад працівників Колумбійського Університету й інших американських інституцій, Студійно-Стипендійний Відділ СУСТА виготовив повний статут та чартер.

Інформуючи про дійсний стан українського **студентства** в ЗДПА, доповідач зазначив, що приблизно 350 українських студентів перервали, або не починали своїх студій через брак фінансових засобів. Вкінці доповіді твердив, що одним із головних завдань еміграції є виховування провідних одиниць українського наукового, політичного і суспільно-громадського життя та висловив віру, що Український Студентський Фонд буде саме цією українською інституцією, яка виконає це тяжке, одначе важне і почесне завдання.

Дальше слідувала жвава та всебічна дискусія, в якій взяли участь усі представники. Усі дискутанти склали привіти від своїх товариств, схвалили проєкт Управи СУСТА та дали запевнення співпраці з Фондом, як також піддержувати його морально й матеріяльно. Вислідом цієї плідної дискусії був внесок пані Животко і п. Сприньського, що присутні уважають, що підготовчий процес організації Українського Студентського Фонду дійшов успішного кінця та тим самим уважають себе його основоположниками. Внесок принято одноголосно.

Тому, що проєкт статуту УСФ був розісланий усім запрошеним організаціям і особам на кілька тижнів перед Зборами, відбулася тільки загальна дискусія над статутом в котрій п. Петришин на прохання делеґатів, подав доповнюючі інформації про завдання, побудову і засоби Фонду.

Завданням Фонду є нести допомогу, зворотні і незворотні стипендії українській новоприбулій і тут народженій студіюючій молоді, за принципом інтелектуальних здібностей та характеру. Фонд, це корпорація, зложена з **громадян** на принципі добровільности, яка складається із членства, Кураторії та Управи. Членом Фонду може бути кожний, хто, в якийнебудь спосіб, хоче допомогати українському студентству. Засобами Фонду є добровільні датки від українських і американських інституцій, приватних громадян та збірок. Фонд це харитативна інституція і як така буде звільнена від федерального податку. З огляду на те, що Фонд, як американська інституція, не зможе опікуватися безпосередньо українськими студентами в Европі, Управа СУСТА покликала до життя окрему комісію, завданням якої є нести всесторонньо поміч українським студентам в Европі через їх центральні КоДУС і ЦЕСУС.

Після цих виясень та дискусії, статут та чартер Фонду були прийняті одноголосно.

Збори приступили до вибору органів Фонду — Кураторії та Управи. Листи слідуючих кондидатів до цих органів, які були прийняті одноголосно. **Члени Кураторії:** проф. Роман Смаль-Стоцький, проф. Микола Зайцев, п. Дмитро Галичин, проф. К. Кисілевський, д-р Лука Мишуга, п. Володимир Петришин, д-р В. Лисогір (від **Професіоналістів**), Степан Спринський, проф. Джан Задорожний, п. Василь Пуйда. До членів Кураторії Збори вибрали одноголосно проф. Михайла Ветухова, однак з причин відсутности проф. М. Ветухова в Ню Йорку не мали його особистої згоди і тому запропонували вибраній Управі про це його просити. Рішенням Зборів до **Кураторії** запрошується представників чотирьох українських союзів. Решту членів Кураторії (до 21) покличе теперішня новообрана Кураторія.

Управа: проф. Роман Смаль-Стоцький, президент; проф. Микола Зайцев, І-ий віцепрезидент; п. Володимир Петришин ІІ-ий віцепрезидент; д-р В. Лисогір, касир; п. Григорій Герман, генеральний секретар.

Згідно із статутом, президент Управи є рівночасно президентом Кураторії і Фонду.

Присмно відзначити, що делеґація УСГ Ню Йорку — Зенон Кравець, Володимир Стойко, Володимир Гайдук, які були присутні на засіданні, зложили від своєї громади $300, як перший даток Фондові.

Після вибору, предсідник Президії висловив признання та вдячність зібраним за їхнє розуміння студентських справ та ділову поставу під час Зборів. Він висловив віру, що українське громадянство із задоволенням прийме вістку, що повстала інституція, яка дбатиме про те, щоб українські провідні кадри доповнювалися новими силами для добра Батьківщини.

Подякувавши присутнім, предсітник закрив Збори.

М. К-о.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

З діяльности Л. М. Клюбу.

Останні доповіді в Літ.-Мист. Клюбі, 10 січня і 14 лютого можна назвати дуже вдатним пописом двох знаменитих знавців і дослідників пісні та музики, Романа Роздольського і Василя Витвицького, у приступному і цікавому з'ясуванні тематично нелегких питань.

Перший вечір був присвячений питанню: „Чи в нашому народі співають пісні на два чи на три голоси і — якщо так, то як їх співають?"

В. Витвицький згадав початки багатоголосся (поліфонії) в історії музики. Отож вміння співати на два чи більше голосів, порівнюючи, недавнє. Ще грецька музична практика знала в основному спів (чи теж гру на інструментах) тільки на один голос. Початки багатоголосся сягають приблизно 10-го століття нашої ери. Зате дальший розвиток ішов дуже швидко. Вже в 16-му сторіччі багатоголосна музика досягла високомистецького рівня в таких країнах, як: Франція (перша), Нідерляндія, Італія і врешті Німеччина (Вах-Гендель).

Справа багатоголосся в народній пісні — питання зовсім інше. У нас велику вагу до цього прив'язував М. Лисенко і прислухувався пильно, як наш народ „контрапунктує". З пізнішого часу практичні висновки з народного (тобто невивченого) багатоголосся витягнув відомий лікар-дириґент Порфір Демуцький.

Цілий ряд народних багатоголосних пісень записав на лівобережній Україні наш заслужений етнограф, Осип Роздольський. Щасливим складом обставин син його, Роман, який не тільки прислухувався колись (ще до 1-ої війни) до праці батька, але й сам став цікавитись фолкльором, зберіг і вітворив деякі записи. (На днях довідались ми, що 25 з тих записів - пісень прийняв для видання університет Індіяна).

Д-р Р. Роздольський дав під час вечора обширні пояснення до виконуваних у програмі пісень, при чому дуже цікаві були його порівняння з багатоголосними піснями інших народів. (Скандинавія, Росія, Кавказ, Балкан). На основі праць і записів різних музикознавців і фолкльористів, Роздольський насвітлив цілу проблему народного багатоголосся, впливів на нього (церква, школа, військо), його родів і відмін.

Ансамбль, зложений зі студентів Вейн-Університету, виконав ряд багатоголосних українських (і для порівняння кілька чужих) народних пісень, закінчуючи двома колядками. Варте уваги було те, що виконавці віддавали народні пісні і їхній цікавий „контрапункт" з цілою простотою і автентичністю. Їхній спів і щире плекання ними цих народних цінностей збудили у слухачів велике признання.

Темі „Українська фортепіянова музика" присвячений був черговий вечір. Широку одногодинну доповідь виголосив д-р Василь Витвицький, музичну ілюстрацію виконала піяністка Марта Тарнавська.

На вступі прелеґент підкреслив вагу фортепіянової музики у загальному розвитку історії музики. Як у кожній ділянці музичної культури, так і в цій є три складники: твори, виконавці, слухачі. Усі однаково важні і необхідні. Могло б здаватися, що справа слухачів найлегша. Тимчасом тут саме є одна зі слабших сторінок нашої музичної культури. Твори наших композиторів і відтворча праця наших піяністів не знаходить такого зрозуміння і замилування, на яке заслуговують. Зате наші слухачі можуть слухати роками і десятиліттями такі пісні, як „Дід рудий, баба руда", навіть тоді, коли їх тенденційно награють у формі підробленої „повної опери".

Після короткого начерку історії нашої фартепіянової музики, прелеґент з'ясував ряд проблем. Українська фортепіянова музика обіймає велику різноманітність форм. Сама соната репрезентована в нас майже трьома десятками творів цієї форми, включаючи сюди вісім сонат Вортнянського. Варто згадати сонату А. Рудницького, що була нагороджена 1937 на міжнародному конкурсі у Варшаві. Заступлені в нас інші форми: сюіта, рапсодія і менші, як прелюд, етюд та інші. В ділянці фортепіянового концерту є в нас м. ін. твори Ревуцького, Барвінського, Людкевича, Фоменка, Косенка. Останній був виконаний минулого року в Дітройті Борисом Максимовичем з дітройтською симфонічною оркестрою під керівництвом Богдана Пюрка. Цікаве питання ролі української народної пісні в нашій фортепіяновій музиці. Роля ця досить значна, починаючи вже від Лисенкової Сюїти, одного з ранніх, але дуже замітних творів нашого композитора. У доповіді були насвітлені питання модернізму, далі питання програмовости у творах наших композиторів.

Кількома словами згадав прелеґент про працю піяністів, між якими важне місце займають і самі композитори: Микола Лисенко, Василь Барвінський, Віктор Косенко, Антін Рудницький. Міжнародне признання добували в періоді між двома війнами Любка Колесса й Тарас Микиша. Цілий ряд видатних піяністів продовжує їхню працю під теперішний час.

Як приклади, що ілюстрували доповідь були піяністкою Мартою Тарнавською виконані такі твори: Соната Бортнянського (написана 1784 р., три частини), Поема-леґенда Косенка, Прелюд (фіс-дур) і дві мініятюри Барвінського, Пісня і Прелюд ес-дур Ревуцького і мініятюра „Огірочки" Зиновія Лиська. Всі ці твори були виконані гарно і — хотіли б ми сказати — з любов'ю до нашої рідної фортепіянової музики. Це почуття піяністка вміла передати і защепити слухачам.

Велике признання належиться д-рові В. Витвицькому, імпрезовому референтові У. Літ.-Мист. Клюбу і головному персонажові на обох зреферованих вечорах, як теж і д-рові Р. Роздольському, який вперше виступив з тим перед українським громадянством. Можна тільки пожаліти, що імпрези, які задля їх тематики, рівня і виконавців вибиваються на перший ступінь культурних подій, приходять досить непомітно і збирають розмірно невелику авдиторію. Не знати тільки, чи це треба брати як показчик „смаку" наших громадян, чи як наслідок переванташення неділь імпрезами та випадкових обставин.

Н.

В НЮ ЙОРКУ ПЕРЕСЛУХУЮТЬ ПОРТОРІКАНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Ню Йорк, Н. И. — Судові власті покликали на переслухання 91 порторіканського націоналіста, щоб вияснити їхній зв'язок із стрілянниною в Конґресі, внаслідок якої поранено 5 конґресменів. 250 аґентів Федерального Бюра Інвестиґацій доручали судові покликання порторіканцям, членам націоналістичної партії, яка при помочі терору змагає до самостійности Порто Ріко. Аґенти доручили 91 судове покликання, а свідки мають з'явитися до трьох судів присяжних. Аґентам ФБІ не вдалося знайти Хуана Пінто Гандія, голову націоналістичної партії, який після атентату на Конґрес — прославляв атентатчиків, а тепер десь переховується.

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ СЛ. П. ГЕНЕРАЛА ЧУПРИНКИ-ШУХЕВИЧА

Сл. п. генерал - хорунжий Тарас Чупринка - Шухевич народився 1907 р. Після закінчення **середньої** школи вступив до Політехнічного Інституту і теж закінчив його з успіхом.

В половині 20-тих років вступає в ряди Української Військової Організації (УВО), де організує і керує різними бойовими **акціями** проти польських окупантів.

В 1929 р. вступає до ОУН як один з перших її членів, де працює на пості Бойового Референта в Крайовій Екзекутиві ОУН.

За свою революційну, політичну і бойову діяльність проти польських окупантів попадає до польської тюрми.

1938-39 рр. приймає активну участь в організуванні „Карпатської Січі" та в керівництві нею.

1939-40 рр. працює в Проводі ОУН на пості Референта Зв'язку з Українськими Землями в СССР. В 1940-41 р. входить до складу Революційного Проводу ОУН. Весною 1941 р. бере участь в II Великому Зборі ОУН. Після Збору стає на пост Крайового провідника ОУН на Західніх Українських Землях в так зв. Генерал - губернаторстві. В 1941-43 рр. Т. Чупринка перебуває в т. зв. Українському Леґіоні. В серпні 1943 р. сл. п. Т. Чупринка обраний Великим Збором ОУН на пост Голови Бюра Проводу ОУН. Восени того року він теж обіймає пост Головного Командира УПА. В липні 1944 р. бере участь на І Великому Зборі УГВР. Збір УГВР обирає його Головою Генерального Секретаріяту УГВР. Президент УГВР затверджує його теж на постах Генерального Секретаря **Військових** Справ та Головного Командира УПА.

На вище згаданих постах сл. п. генерал-хорунжий Тарас Чупринка-Шухевич в період 1944-50 рр. керує визвольно-революційною боротьбою багатитисячної УПА, широкого збройного підпілля, підпільної ОУН та мільйонових мас українського народу проти німецько - гітлєсівських окупантів Українських Земель, в обороні українського народу перед окупантським терором та грабунком, за збереження та дальшу розбудову позицій українського визвольного руху в Україні, за визволення України з-під чужоземного панування, за побудову на **Українських** Землях незалежної і соборної держави із справедливим та передовим політичним та суспільноекономічним устроєм.

Сл. п. генерал-хорунжий Тарас Чупринка - Шухевич був співтворцем тієї збройної сили, що під назвою УПА записала досі одну з найславніших сторінок української історії. На жаль — УГВР Раді, Головному Командуванню У. П. Армії та Проводові ОУН на Українських Землях довелося поділитись з кадрами визвольного підпілля та з усім українським народом болючою вісткою про те, що ранком 5 березня 1950 р. в селі Білогорща біля Львова на своїй підпільній квартирі в боротьбі з московсько-большевицькими **окупантами** смертю Героя згинув Головний Командир визвольної боротьби на Українських Землях генерал-хорунжий Тарас Чупринка-Шухевич. Ворог убив Чупринку, але не вбив і ніколи не вб'є ідеї Його.

Вічна Слава Героєві Української Національно-Визвольної Революції.

Осип Голинок.

СТИПЕНДІЇ УНС У МАНІТОБСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В ВІННІПЕЗІ

Манітобський Університет у Вінніпезі, Канада, признав у 1952-53 акатемічному році стипендії Українського Народного Союзу за найкращий поступ в українській мові таким студентам: панні Л. Парубок — студентці 1-го року Маніт. Університету 50 дол.; панові В. Білашеві й панні Ф. Михайлюк — студентам Літньої Школи Манітобського Університету в 1953 р. по 25 долярів. В біжучому році будуть знову можливості отримати стипендії за найкращий поступ в українській мові. Літня Школа Ман. Університету вводить 6-ти-тижневий курс української мови в липні й серпні 1954. В справі курсу й стипендій писати на адресу:

THE REGISTRAR OF THE UNIVERSITY OF MANITOBA, Winnipeg, Mann.

Український Літературно Мистецький Клюб

Ню Йорк, 149, 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 12-го березня 1954, там відбудеться Вечір, присвячений пам'яті письменника Юрія Яновського. В програмі Вечора: 1) Жалобний марш Бетговена — виконає п. Леся Вахнянин; 2) Вступне слово — Євген Маланюк; 3) Дві пісні: „Ой, поля, ви поля" та „Куди ж ти дівся Рідний Краю" — виконає Марта Кобрин-Кокольська; 4) Лист Ю. Яновського до М. Хвильового та уривки з творів Яновського прочитає п. І. Колосів; 5) Промова — виголосить В. Подоляк. Початок точно о год. 8-мій ввечорі.

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

Вступайте в члени УНСоюзу!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Італії

УКРАЇНЕЦЬ НА МІЖНАРОДНОМУ КОНЦЕРТІ В РИМІ

З нагоди XVI Національного Конгресу Лавреатів Католицької Акції, в Римі, в залі Папського Лятераненського Атенеум відбувся 4 січня ц. р. міжнародний концерт народів з-за залізної заслони, в якому приймали участь українці, поляки, словаки, румуни, також китайці.

На програму зложилися виступи солістів і хорові продукції поодиноких народів. Від українців запрошено п. Володимира Луцева і греко-католицький семінарійний хор. В. Луців, що тепер студіює в Римі в музичній студії — консерваторії св. Кекилії.

В І-й частині вечора відспівав дві пісні „Дивлюся на небо" та „Реве та стогне Дніпр широкий" Лисенка. Поплила пісня з уст молодого співака у новому виконанні і чудовій інтерпретації, що хіба порівняльна зі співом оперових співаків Менцінського і Голинського.

Публіка була голосом його захоплена і під оплески домагалася повторення. Під час перерви явились у нього представники народів, що були на вечорі, як польський архиєпископ Гавліна, відомий співак національного Китаю маестро Ґреґоріо Ву-Пак-чін і ряд італійців — всі щиро вітали нашого земляка.

В другій частині відспівав п. Вол. Луців в'язанку українських пісень і танків в супроводі бандури.

Ентузіязмові італійської публіки не було кінця, а в залі було біля 1,500 слухачів. Співакові під бурхливі оплески вручено китицю квітів.

Виступ нашого молодого співака з'єднав собі зразу музикальну публіку Італії. Сам співак є гарної вроди, стрункий, „репрезентативний", д и спонує великого голосовою скалею, а голос його могутній з чудовою закраскою.

Недавно мали нагоду чути його голос учасники „Студійних днів" в Римі на товариському вечорі „Обнови" в „Домі Миру", де наш молодий маестро відспівав кілька оперових арій. Слухати його, це були хвилини мистецького переживання — це був духовий пир. Приявні раділи, що на мистецькому небосклоні української пісні знов заяснів метеором новий оперовий співак, що дає запоруку великих осягів на майбутнє.

В Бельгії

УКРАЇНКИ, ЩО ОДРУЖИЛИСЯ З БЕЛЬГІЙЦЯМИ

О. Данський в своїх враженнях із Бельгії згадує про долю наших дівчат, що вийшли заміж за бельгійців.

„І найбільш відчули цю чужину наші дівчата, вивезені німцями на працю зі східніх земель України, які опісля виїхали до Бельгії.

Шукаючи, мабуть, родинного щастя, домашнього тепла, ці дівчата — 1,500 осіб! — одружилися з бельгійцями. Яка їхня доля — невідомо. Але приклад, що його розповів мені друг Коваль, виявляє глибину трагедії однієї з тих „шукачок щастя".

Малий синок українки і бельгійця так ненавидить свою маму, за те, що вона „чужинка", що заявив: — Ти погрожуєш мені, що віддасиш мене до поправчого дому, бо я б'ю тебе. А я, все одно, колись вийду звідтіля і вб'ю таки тебе — чужинку!"

В Югославії

УКРАЇНЦІ В М. ЛІШНЯ В ЮГОСЛАВІЇ

Редакція паризького „Українського Слова" надрукувала листа від українців із Юґославії, в якому вони дякують за прислану їм допомогу.

Ми, українці старої еміґрації в Юґославії, складаємо зі щирого серця найкращу подяку нашим братам на чужині, а насамперед громаді в Авґустдорфі — Німеччина, котрі перші на наш заклик відізвалися та радо поспішили нам в допомогу речами, одягом, взуттям та харчами. Ми їх отримали цими днями, за що ми дуже вдячні. Під час війни нас дуже знищили повстанці, але чужі цього не бачать. Спис наших братів, котрі просять за допомогу висилаємо в осібному листі до Комітету в Авґустдорфі, в Німеччині.

Зокрема ми дуже просили б за дальшу поміч наших братів з-за океану. За це напевно можуть рахувати на нашу велику вдячність.

Сердечно поздоровляємо всіх наших братів, як в Европі, так за океаном.

Мисливець Володимир, Букало Василь, Жак Василь, Василик Михайло, Адамович Михайло.

ДВА ДЕМОКРАТИ ПРОТИ КАНДИДАТУРИ ДЖЕЙМСА РУЗВЕЛТА

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Два демократичні політики Нед Реддінґ і Гаролд Гарбі заявили, що вони не послухають рішення партії, — щоб демократичним кандидатом на конґресмена з 26 округи був син бувшого президента Ф. Д. Рузвелта — Джеймс Рузвелт. Нед Редінґ заявив, що він на власну руку буде кандидувати, як незалежний демократ, проти Джеймса Рузвелта, який своїм поводженням з жінкою виявив, що не надається на становище конґресмена.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЕМБРІДЖ, ПА. — В-во св. Василія, відд. 161, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 13. березня, о 7-ій год. веч., в церк. залі, 600 Glenwood Ave. З огляду на важність зборів, присутність членів обов'язкова. — К. Кудрік, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, відд. 36, повідомляє своїх членкинь, що збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 5-ій попол., в церковній залі, 305 Гудсон Аве. Просимо прийти на означений час. На зборах можна купити Союзовий Ювілейний Альманах. — Е. Ґеруля, предс.; М. Шварц, кас.; С. Ґунька, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Відділ 292 подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 1:30 попол., в залі У. Н. Дому при 4655 Martin & Michigan Ave. Пригадується усім вплачувати точно вкладки, щоб не наражуватись на суспенду. На зборах будуть спеціяльно важні справи для всіх членів. — В. Дідик, предс.; М. Ґузиляк, кас.; П. Кізел, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, відд. 325, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в п'ятницю, 12. березня, в залі Народ. Дому, о год. 8-ій веч. Є це важні збори тож приявність кожного члена конечна. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 12. бебезня, о год. 8-ій веч., в Січовій залі, 506 — 18th Ave. Хто з членів бажає купити Ювілейний Альманах У. Н. Союзу може дістати на зборах відділу. Ціна книги $2. — В. Гнатик, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во Зап. Січ, відд. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 14-го березня о год. 1. попол. в У. Н. Домі, 4655 Мартін. Проситься всіх членів прийти на збори. — Рек. секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Т-во ім. М. Шашкевича, відд. 94, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 2-ій попол., в залі У. Д. К., 2376 Грейлінґ. Проситься всіх членів прийти на збори й принести дар на Союзівку. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома, що місячні збори Т-ва ім. І. Франка, відд. 334, відбудуться 14. березня о год. 1-ій попол. в залі У. Н. Дому, 2255 West 14th St. Проситься всіх членів бути присутними на зборах. — Н. Задорецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; Й. Марцінюк, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Збори В-ва св. І. Хрестителя, відд. 304, відбудуться в неділю, 14-го березня, о год. 7-ій веч., в парафіяльній залі, 158 German St. Проситься всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. — І. Слободян, гол.; М. Завіський, кас.; М. Гнатик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори В-ва св. ап. Петра і Павла, відд. 102, відбудуться в неділю, 14. березня, зараз по другій і третій Сл. Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. — М. Бобечко, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Васараб, відд. 348, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 12-ій, зараз по великій Сл. Божій, в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Проситься всіх членів прийти а довгуючих вирівняти свій довг. — М. Герніґа, предс.; Й. Стахура, кас.; М. Періґ, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пр. Тройці, відд. 320, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 2-ій попол., в У. Г. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Т-ва „Єдність", відд. 163, відбудуться 14. березня в домі Горожан, 847 N. Franklin St., о 1-ій год. попол. Проситься всіх членів бути на означений час. — М. Курко, предс.; С. Филик, рек. секр.; І. Потучко, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори В-ва св. Василія, відд. 339, відбудуться в суботу, 13. березня, о год. 7. веч., в домі Громади на Лавренс вул. Проситься всіх членів прийти; контр. комісія здасть звіт за три місяці і маємо вибрати касира на місце старого касира, який уступив. Довгуючих напоминається вирівняти залеглі вкладки. — О. Будай, предс.; А. Хромяк, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, о год. 2-ій попол., в парафіяльній залі, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори, бо є Тов. справи до полагодження, як також напоминається усіх довгуючих членів, щоби вирівняли свої місячні належитости, бо в противному разі можуть бути суспендовані. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори „Дністра", відд. 361, відбудуться в суботу, 13. березня (March 13), о год. 8. веч., у власній домівці при Евені „А" 119 на 1-му поверсі. У програмі зборів звіти (фінансовий, опікунів хворих, домівки, балевого комітету), біжучі справи. Перед зборами приймається членські належитості та випозичається книжки з бібліотеки. Проситься членів прибути на збори. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Варагура, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Зоря, відд. 69, відбудуться в суботу, 13. березня, о год. 8. веч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Довгуючих членів напоминається вирівняти свої залеглости. — А. Плескун, пр.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, відд. 219, повідомляє своїх членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 13. березня, о год. 7:30 веч., в церковній залі під ч 675 South 19th St. Просимо всіх членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13-го березня, о год. 8-ій веч., в залі православної церкви при 14. вул. На зборах будуть винесені відповідні проєкти на конвенцію, що відбудеться в Вашингтоні, тому присутність всіх членів обов'язкова. Біліте на концерт 60-річчя У.Н.С. в дні 16-го травня в Карнеґі Голл, можна дістати ще на зборах. Повідомляється, що сплату національного датку можна платити на зборах. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Бакуменко, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 349, відбудуться в неділю, 14-го березня, о 2. год., в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Загальні збори Т-ва „Верховина", 184 відд., відбудуться 14. березня о год. 4-ій попол. в гетьманській домівці, 423 Іст 9-та вул. (між Еве. А і 1-ою). Присутність всіх членів обов'язкова. — В. Коваль, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", відд. 324, повідомляє членів, що звич. міс. збори відбудуться 13. березня о год. 8-ій ввечорі. Просимо всіх членів явитися в цілі полагодження біжучих справ і вирівнання членських внесків. — А. Горохівський, предс.; Н. Бурак, кас.; І. Струк, секр.

Посмертні Згадки

ДМИТРО КИКІШ, довголітній член відділу 401 УНСоюзу в Сайксвіл, Па., помер по довгій і тяжкій хворобі 4. березня 1954 р. Покійний походив зі села Раковець, пов. Підгайці. До Союзу і нашого відділу вступив в 1914 році. Протягом 19 років дуже тяжко хворував і кожного року Союз приходив йому зі своєю поміччю. Прожив 66 років. Похоронений на гр.-катол. цвинтарі в Сайксвіл, Па. Полишив 3 дітей, Николу, Анну і Ольгу, та 3 внуків. — В. Й. П.!

М. Люлька, секр.

ЮЛІЯН ТРЕНТ, довголітній член Т-ва Січ, відд. 170 УН Союзу в Джерзі Ситі, і відд. касир, зістав забитий при праці 5-го березня 1954 р. проживши 64 роки. Покійний походив зі села Леополь, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, 2 синів Мориса і Роберта, 2 дочки Марію і Верджінію, та 3 внуків. Похорон відбувся в вівторок, 9. березня, з похор. заведення І. Ковальчика до укр. греко-катол. церкви і на цвинтар в Арлінґтон, Н. Дж. — В. Й. П.!

І. Грабар, секр.

МИХАЙЛО ЯМКА, член 204 відд. У.Н.Союзу в Ню Йорку, помер 26-го лютого 1954 в 41 році життя. Покійний родився в Ню Йорку 1912 р. Оставив в смутку, маму Аґнес, сина Михайла, дочку Марію і братів Івана й Григорія. Похорон відбувся з погребового заведення П. Яреми до церкви св. Юрія при 7-ій вул. при участи Родини, Знайомих та Членів відділу і членів Юнії від будови домів. Похований на цвинтарі Кальварія. — В. Й. П.!

В. Гасій, секр.

ПОДЯКА

Вп. П. Д-р Олександрові Сушкові

(44 St. Mark's Place, NYC)

Оцим складаю найщирішу подяку за успішне переведення операції моїй дружині та за дуже дбайливу лікарську опіку по операції.

Хай Всевишній благословить Вас Вп. П. Докторе добрими успіхами в дальшій лікарській праці.

Лев Бубела
(200 E. 7th St., N.Y.C.)

ПРОДАЖ БІЛЕТІВ НА ЮВІЛЕЙНИЙ ФЕСТИВАЛЬ УНС

(Дня 16-го травня 1954 в Карнеґі Голл).

Квитки на імпрезу з нагоди 60-річчя Українського Народного Союзу 16. травня б. р. в Carnegie Hall можна набути в секретарів відділів, а саме:

Відділ:

5 PAUL BARNYCH
23-90 — 29th St.,
Astoria, L. I., N. Y.

8 WASYL MANDZIJ
70 Chestnut St.,
Yonkers, N. Y.

25 J. GIBAYLO-GIBBONS
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

27 OSTAP OLESNYCKYJ
228 Peshine Avenue,
Newark, N. J.

69 MICHAEL LYKTEY
35-10 — 35th Street,
Astoria, L. I., N. Y.

97 WILLIAM TABACHUK
188 Hope Avenue,
Passaic, N. J.

117 SEMEN KUCHMA
214 East 10th Street,
New York, N. Y.

130 H. LUCHANKO
257 East 2nd Street,
New York, N. Y.

155 M. CHUMER
343 Laurie Street,
Perth Amboy, N. J.

158 J. PAWCHAK
101 South 1st Street,
Brooklyn, N. Y.

160 M. KOSTYSHYN
145-02 Liberty Avenue,
Jamaica, N. Y.

171 STELLA RYAN
88 Terrace Avenue,
Jersey City, N. I.

194 Dr. Y. PADOCH
33 Hillside Avenue,
Mahwah, N. J.

200 STEPHEN SHIPKA
127-28 — 102nd Road,
Richmond Hill, L. I., N. Y.

204 WASYL HASIY
527-9 East 12th Street,
New York, N. Y.

281 L. BACHYNSKY
46 Washington Parkway,
Bayonne, N. J.

293 Mrs. M. DEMYDCHUK
416 — 17th Street,
Brooklyn, N. Y.

361 PETER KUCHMA
95 East 7th Street,
New York, N. Y.

371 J. BARANIUK
159 Melrose Avenue,
Irvington, N. J.

455 Mrs. M. BLYZNAK
318 East 6th Street,
New York, N. Y.

Рівнож в крамницях:

ARKA, 48 E. 7th St., New York,
SURMA, 11 E. 7th St., New York,
EKO, 145 Second Ave., N. Y. C.
VARIETY BAZAAR, 91 Mercer St., Newark, N. J.
SVOBODA
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ЦІНИ місць: Льожі $3—$2.40, партер $2.40, 1-ий бальков $1.80, 2-ий балькон $1.50.

Замовлення на білети проситься надсилати з належитістю.

В третю річницю смерти наших Найдорожчих Родичів

бл. п. о. ВАСИЛЯ і СОФІЇ ЛИЦИНЯКІВ

відправиться

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ

в церкві св. Юрія в Ню Йорку, в суботу, дня 13-го березня 1954 р., о год. 9-ій рано.

Діти, внуки і правнук.

†

Братство св. о. Николая, від. 175 УНСоюзу в Дітройт, Міш., ділиться сумною вісткою з членами й громадянством, що дня 14-го лютого 1954 на 66 р. життя помер нагло довголітній член та 35-річний фін. секретар нашого відділу

бл. п. ВАСИЛЬ БАРТОШ.

Покійний родився в селі Брониця, пов. Дрогобич, Західна Україна. До Америки приїхав 1906, а до УНСоюзу вступив 1908 р. Покійний був щирим союзовцем й відділовим урядником, ще прийшов на останні місячні збори, зібрав вкладки і вернувшися до дому по 2-ох годинах нагло помер. Поза працею у відділі Покійний брав активну участь в громадській праці, він був членом основателем і першим касиром Українського Народного Союзового Дому, членом Української Католицької Церкви, та фундатором парафіяльної Цілоденної Школи. До другої війни був членом ОДВУ. Покійний полишив в глибокім смутку дружину Марію, дочки Стефанію Іванчук, Юлію Пушко, й Анну Кейлин, внуки Клавдію і Йоанну Іванчук, і брата Михайла.

Через свою щиру працю і лагідну вдачу здобув для себе пошану в українськім окруженні. Доказом популярности Покійного була масова участь членів, приятелів і знайомих, які помимо зливного дощу, в 50-тьох автах відпровадили Його на вічний спочинок. Похорон відбувся в суботу, 20-го лютого, при участи Родини, Членів і Знайомих з похоронного заведення до Української Католицької Церкви св. Іван Хрестителя. Похоронений на цвинтарі Holy Sepulchre. — Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

ТАРЗАН, ч. 3242. Завішений доказ.

"WHAT ARE YOU DOING INSIDE THE WALLS OF THE PALACE OF NEMONE?" DEMANDED THE OFFICER OF THE GUARD.

WHEN TARZAN TOLD OF BEING SWEPT DOWN BY THE TORRENT, THE ANTHOREAN LAUGHED. "I DO NOT BELIEVE YOUR STORY, STRANGER. PERHAPS AN OFFICER WILL COME!"

THE ANTHOREANS LED TARZAN TO A LARGE, ROUGHLY FURNISHED GUARD-ROOM, UPON THE WALLS OF WHICH HUNG WEAPONS AND THE MOUNTED HEADS OF ANIMALS. AMONG THESE WERE THE SCOWLING HEADS OF--MEN!

— Що ви тут робите між стінами палацу Німони? — запитав начальник сторожі.

Коли Тарзан оповів, що його сюди занесла течія, анторець засміявся. — Я не вірю вашій історії, чужинче. Можливо, що офіцер повірить. Ходіть!

Анторейці завели Тарзана до великої, строго умебльованої вартівні, на стінах якої висіла зброя і голови тварин. Між ними були й похмурі голиви... людей!